

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Publiczne Gimnazjum nr 9 Dwujęzyczne w Opolu

Podstawa prawna:

- **Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35,64, 195, 668 i 1010.**
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.**

Podstawowym celem systemu oceniania z wiedzy o społeczeństwie jest motywowanie ucznia do samodzielnego rozwoju i aktywności pozwalającej poznać mu jego własny potencjał intelektualny i zdolności, pomoc w kształtowaniu pozytywnej samooceny poprzez docenianie jego wysiłku i umiejętności oraz weryfikacja wiedzy przez umiejętność praktycznego stosowania jej w życiu. Wiedza o społeczeństwie kształtuje postawy uczniów, ich tożsamość osobistą i społeczną, aktywność oraz szacunek dla własnego państwa.

Przedmiot wiedza o społeczeństwie realizowany jest w klasie I, II i III gimnazjum w wymiarze 1 godziny tygodniowo. Program nauczania „Dziś i jutro” Teresy Kowalewskiej zgodny z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zawiera treści programowe dotyczące wychowania obywatelskiego oraz treści związane z gospodarką.

Na lekcjach uczniowie korzystają z podręczników wydawnictwa Nowa Era, autorstwa Iwony Janickiej, Aleksandry Kucia i Tomasza Maćkowskiego:

1. „Dziś i jutro. Wiedza o społeczeństwie – podręcznik z ćwiczeniami dla gimnazjum. Część 1”,
2. „Dziś i jutro. Wiedza o społeczeństwie – podręcznik z ćwiczeniami dla gimnazjum. Część 2”.

Przedmiotem oceny ucznia jest suma posiadanych przezeń wiadomości i gotowość do pamięciowej ich reprodukcji oraz różne przejawy aktywności intelektualnej, w tym rozumienie i umiejętność interpretacji faktów, pracy z różnorodnymi źródłami wiedzy, formułowanie wypowiedzi ustnej, przygotowanie pracy pisemnej oraz inne umiejętności, których zdobywanie jest przewidziane w programie nauczania i podstawie programowej.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę oraz formułowaniu oceny.

Ocenianie ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.

1. Wszystkie oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

2. Formy kontroli wiadomości i umiejętności:

- ustne: odpowiedzi. Przez odpowiedzi ustne należy rozumieć formę kontroli wiadomości i umiejętności obejmującej materiał z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych. Podczas odpowiedzi ustnych ocenie podlega:

- poprawność merytoryczna,
- samodzielność odpowiedzi,
- umiejętność poprawnego wnioskowania,
- sposób, a przede wszystkim jakość, jasność i precyzja formułowania myśli,

- pisemne: praca klasowa, test, sprawdzian, kartkówka.

Praca klasowa, test, sprawdzian powinny być poprzedzone powiadomieniem uczniów, co najmniej tydzień wcześniej (obowiązuje wpis do dziennika).

Praca klasowa, sprawdzian, test lub kartkówka powinny być sprawdzone i ocenione w terminie do trzech tygodni i przekazane uczniom do wglądu. Kartkówka - może być niezapowiedziana i obejmować materiał z trzech ostatnich lekcji. Kartkówki traktowane są zamiennie z odpowiedziami ustnymi. Nauczyciel może nie zapowiadać kartkówki z trzech ostatnich tematów.

Wszystkie zaplanowane i zapowiedziane pisemne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów są obowiązkowe. Uczeń, który był nieobecny w szkole, albo otrzymał ocenę niedostateczną podczas określonej formy sprawdzania i oceniania musi wykonać zadanie w innym czasie określonym przez nauczyciela.

ocenie podlega także:

- praca z tekstem źródłowym, praca w grupie, prezentacja, prasówka,
- aktywność na lekcjach - oceniana przy pomocy „+”, (za 4 „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą),
- przygotowanie plakatu odnoszącego się do treści realizowanej na zdjęciach,
- systematyczność prowadzenia notatek ze szczególnym uwzględnieniem podsumowania działów,
- projekt edukacyjny.

Około 20 % treści opisanych w podstawie programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie powinno być realizowanych w formie uczniowskiego projektu edukacyjnego. Projekt powinien mieć charakter zespołowy; jednak poszczególne zadania mogą być realizowane indywidualnie. Wskazane jest, by uczeń uczestniczył w co najmniej jednym projekcie w każdym roku nauczania przedmiotu. Realizując projekt, uczeń:

- 1) zdobywa wiedzę i umiejętności związane z przedmiotem projektu;
- 2) wybiera zagadnienie: problem lub działanie, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i założonymi celami projektu;
- 3) poszukuje sposobów zbadania i rozwiązania problemu oraz skutecznego przeprowadzenia założonego w projekcie działania;
- 4) organizuje własną pracę i współpracuje z innymi realizatorami projektu;
- 5) wytrwale i w przemyślany sposób dąży do realizacji zamierzonego celu;
- 6) przygotowuje i przeprowadza publiczną prezentację efektów projektu (na przykład na forum klasy, szkoły, gminy).

W ramach projektu edukacyjnego wyróżnia się następujące etapy zajęć oraz zadania

nauczyciela:

- 1) wprowadzenie: nauczyciel przekazuje podstawy wiedzy na temat wybranego zagadnienia i pomaga uczniom zdobyć umiejętności umożliwiające przeprowadzenie projektu;
- 2) wybór problemu i formy działania: nauczyciel przedstawia możliwe tematy projektów lub pomaga uczniom w wymyśleniu ich własnych propozycji;
- 3) zaplanowanie pracy nad projektem i prezentacji końcowej: nauczyciel pomaga w stworzeniu planu działań i podziału zadań, w wyborze formy prezentacji końcowej, podaje kryteria oceniania;
- 4) realizacja zaplanowanych działań: nauczyciel konsultuje i akceptuje realizację kolejnych etapów zadania;
- 5) publiczna prezentacja efektów: nauczyciel stwarza możliwość publicznej prezentacji efektów projektu oraz go ocenia.

3. Niewykonanie zadania w czasie określonym przez nauczyciela jest jednoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej za to zadanie.

4. Wobec uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych na podstawie opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nauczyciel dostosowuje kryteria ocen do możliwości uczniów.

5. Uczeń ma prawo zgłoszenia jednego nieprzygotowania w ciągu semestru (w przypadku 1 godziny tygodniowo) i 2 razy (w wypadku 2 i więcej godzin tygodniowo), z wyjątkiem tych, na których jest wcześniej zapowiedziana określona forma sprawdzania wiedzy i umiejętności. Brak zadania domowego równa się nieprzygotowaniu.

6. W przypadku dłuższej usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma prawo do 7 dniowego zwolnienia z ustnych i pisemnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności w celu uzupełnienia zaległości, o czym powinien poinformować nauczyciela na pierwszej lekcji, na której będzie obecny.

7. Warunki poprawy stopni:

- uczeń ma możliwość poprawienia stopnia ze sprawdzianu w trybie określonym przez nauczyciela, nie później niż w ciągu 14 dni od terminu pracy.
- uczeń na obowiązek wykonania pisemnej poprawy sprawdzianu z którego otrzymał ocenę niedostateczną.

8. Uczeń może podwyższyć przewidywaną ocenę z przedmiotu poprzez przygotowanie prezentacji multimedialnych i wykonanie dodatkowych zadań domowych. Na wyrażoną stopniem ocenę mogą mieć wpływ także długookresowe prace uczniów np. przygotowanie i przeprowadzenie imprez klasowych czy szkolnych, zbieranie i analizowanie materiałów na określony temat na podstawie prasy czy innych źródeł.

9. Prace pisemne o charakterze: pracy klasowej, sprawdzianu i testu podlegają archiwizacji do końca roku szkolnego tj. do dnia 31 sierpnia danego roku. Archiwizacji nie podlegają pisemne prace domowe i pozostałe niewymienione formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów.

10. Oceny klasyfikacyjne śródroczne i końcoworoczne ustala nauczyciel na podstawie ocen cząstkowych. Ocen tych musi być przy najmniej trzy, a ocena śródroczna i końcoworoczna

nie musi wynikać ze średniej matematycznej. Na ocenę końcoworoczną ma wpływ ocena śródroczna.

11. W przypadku, gdy uczeń w wyniku klasyfikacji śródrocznej (semestralnej) uzyskał ocenę niedostateczną z danych zajęć edukacyjnych, winien uzupełnić materiał programowy i zaliczyć go u nauczyciela przedmiotu w formie ustalonej przez nauczyciela w terminie nie przekraczającym 60 dni kalendarzowych od dnia rozpoczęcia kolejnego semestru. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może przedłużyć wyznaczony termin.

12. Uczniowie, którzy opuścili 50% godz. lekcyjnych w semestrze powinni zdawać egzamin klasyfikacyjny z przedmiotu.

13. Oceny na semestr można wystawiać z plusami i minusami. Nauczyciel może podwyższyć ocenę uczniowi, którego wysiłek oraz poczynione postępy pozwalają sądzić, iż osiągnie on lepsze efekty. Oceny: śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną. Waga ocen cząstkowych jest różna, najbardziej znaczące są oceny z prac klasowych.

14. Oceny klasyfikacyjne cząstkowe, śródroczne i końcoworoczne ustala się w następującej skali:

OCENA	SKRÓT LITEROWY	WARTOŚĆ LICZBOWA
celujący	cel.	6
bardzo dobry	bdb.	5
dobry	db.	4
dostateczny	dst.	3
dopuszczający	dop.	2
niedostateczny	ndst.	1

15. PROPONOWANE KRYTERIA OCEN:

Ocenę **celującą (6)** może otrzymać uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności programowe, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- potrafi tematycznie łączyć wiadomości z różnych przedmiotów,
- posiada umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programem nauczania danej klasy,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, które są wzorowe pod względem merytorycznym, jak i językowym,
- potrafi prezentować własne opinie i sądy, które potrafi prawidłowo uzasadnić,
- wykazuje doskonałą orientację w aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej Polski oraz w sytuacji międzynarodowej,
- współpracując w grupie podejmuje się roli lidera zespołu,
- zajmuje miejsca premiowane w konkursach i olimpiadach przedmiotowych
- kwalifikuje się do finałów na szczeblu wojewódzkim, regionalnym lub krajowym.

Ocenę **bardzo dobrą (5)** może otrzymać uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania,

- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i poza nią,
- aktywnie współpracuje w grupach zadaniowych,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę **dobrą (4)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to głębszego i pełniejszego poznania wiedzy podstawowej,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wielu zjawisk zachodzących we współczesnej Polsce i świecie,
- rozumie podstawowe reguły i procedury życia politycznego i gospodarczego,
- poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji,
- wykonuje samodzielnie typowe zadania polegające na ocenianiu, selekcjonowaniu, wartościowaniu, uzasadnianiu,
- umie formułować typowe wypowiedzi ustne i pisemne,
- umie prawidłowo współpracować w grupie.

Ocenę **dostateczną (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe wiadomości określone programem nauczania,
- potrafi formułować poprawne wypowiedzi ustne i pisemne,
- umie posługiwać się, często pod kierunkiem nauczyciela prostymi środkami dydaktycznymi wykorzystanymi na lekcji,
- umie poprawnie współpracować w grupie.

Ocenę **dopuszczającą (2)** otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w wiadomościach, nie opanował także wszystkich umiejętności przewidzianych w programie, ale nie uniemożliwia mu to dalszego poznawania treści programowych w następnych etapach edukacji,
- zadania i polecenia, które uczeń wykonuje, często przy znacznej pomocy nauczyciela, mają niewielki stopień trudności,
- zeszyt przedmiotowy prowadzi niesystematycznie, nie wykonuje większości prac lekcyjnych i domowych,
- umie wykonywać podstawowe zadania we współpracy w ramach grupy.

Ocenę **niedostateczną (1)** może otrzymać uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania,
- nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych,
- nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych ponieważ nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcjach,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie potrafi/ nie chce współpracować w grupie.

15. Uczeń zobowiązany jest prowadzić na lekcji zeszyt przedmiotowy, posiadać podręcznik i wymagane materiały źródłowe. Dopuszcza się używanie jednego podręcznika na dwoje uczniów, po wcześniejszym upewnieniu się przez nauczyciela, że każdy z uczniów posiada podręcznik.

16. Przedmiotowy system oceniania podlegać będzie corocznej ewaluacji.

Wszystkie nieujęte kwestie w PSO zawiera WSO.

A. Wickiewicz